

2025/2026. tanév

I. félév

Intézet neve: DE Sporttudományi Koordinációs Intézet

Szak megnevezése: Gyógytestnevelő osztatlan tanárszak

Tagozat: nappali

Specializáció megnevezése: nincs

Félév: 1.

Tantárgy neve, Neptun-kódja: Gyógypedagógiai alapismeretek I., GYTGA_0001

Tantárgy óraszám: 2

Kreditértéke: 2

A tantárgy előkövetelménye: nincs

1. A KURZUS OKTATÓI: BORZA BEÁTA

2. A KURZUS CÉLJA:

Bevezető jellegű, alapozó ismeretek közvetítése az akadályozott, sérült és sajátos nevelési igényű gyermekek csoportjairól, különböző típusairól, a gyógypedagógia tevékenységi területéhez tartozó fogyatékosági csoportokról, melyek elősegítik a gyógypedagógia területén történő eligazodást, biztosítja az akadályozottsággal élők megismerését, a velük kapcsolatos attitűd alakítását. A tantárgy ismeretet nyújt: - a gyógypedagógiai alapfogalmakról; a gyógypedagógia fejlődéséről, a fogyatékosok nevelésről-oktatásról, a fogyatékosok esélyegyenlőségének biztosításáról a kezdetektől napjainkig; - a fogyatékosági főcsoportok (értelmi-, mozgásszervi-, érzékszervi (hallás, látás)-, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők jellemző jegyeiről; - a sajátos nevelési igényű gyermekek eredményes fejlesztését segítő módszerekről, eszközökről, melyek a pedagógiai munka tervezéséhez, szervezéséhez alapvetően szükségesek. Kiindulási pontot ad a gyógytestnevelés, a fizikai aktivitás gyógypedagógiai alkalmazásához.

3. A KURZUS ÜTEMEZÉSE, TANANYAGA

időpont	téma	megjegyzés
1.	A gyógypedagógia, mint tudomány, helye a tudományok rendszerében. A gyógypedagógia szűkebb és tágabb értelmezése. A gyógypedagógia feladata, tárgya.	
2.	A gyógypedagógiai folyamat (diagnosztika, nevelés, terápia, rehabilitáció), gyakorlat, a gyógypedagógus szerepe. A gyógypedagógusi szakmák, specializációk.	

3.	A magyar gyógypedagógia hagyományai, története, a gyógypedagógia jeles személyiségei.	
4.	A gyógypedagógiai alapfogalmai: betegség - állapot. A fogyatékoság jelentésváltozásai. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló. A különleges gondozáshoz való jog (SNI, BTMN, Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló). A sajátos nevelési igény fogalma, törvényi háttére.	
5.	A fogyatékoságok okai (genetikai, intrauterin, perinatális, posztnatális), megelőzési lehetőségek. A környezeti ártalmak, veszélyeztető tényezők.	
6.	A gyógypedagógiai ellátásban részesülők köre: értelmi-, mozgásszervi-, érzékszervi (hallás, látás)-, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők	
7.	Őszi szünet	
8.	Fogyatékosok intézményrendszerének történeti áttekintése. Szegregáció, integráció, inklúzió. Az esélyegyenlőség biztosításának hazai és nemzetközi színterei. A gyógypedagógiai tankötelezettség, tantervi követelmények, irányelvek a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésével, oktatásával, nevelésével kapcsolatban. A gyógypedagógia intézményei. A szakértői bizottságok feladata (diagnózis, szakértői vélemény). A szakemberek illetékessége, komplexitás, team-munka.	
9.	A gyógypedagógia intézményei. A korai fejlesztés, gondozás története, törvényi háttére. A korai gondozás formái. Részvétel a korai fejlesztés, gondozásban.	
10.	A fejlődés gyógypedagógiai kérdései. Eltérések, zavarok, akadályozottságok. A gyógypedagógiai egészségtan fogalma, célja, feladata. A sérült gyermek testi fejlődésének sajátosságai.	
11.	Akadályozott, sérült, sajátos nevelési igényű gyermek a családban, a család problémáinak megismerése, támogató bánásmód. A fogyatékos gyermek, fiatal pályaválasztása. Sérültek a munka világában.	
12.	Érzékenyítés: Intézménylátogatás egy gyógypedagógiai intézményben	
13.	Fogyatékosok a filmművészetben: Filmelemzés, csoportos megvitatás	
14.	Zárthelyi dolgozat: tanult témakörök mentén	

4. FÉLÉVKÖZI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Az órák rendszeres látogatása, azokon aktív részvétel.

5. ÉRTÉKELÉS MÓDJA :

A tantárgyat gyakorlati jegy zárja.

Az értékelés előfeltétele a munkakövetelmények hiánytalan teljesítése.

A tantárgy végső érdemjegye több rész-értékelés eredményeiből tevődik össze (50-50%-ban):

- hallgatók önálló feldolgozó munkája az előadó által megadott témában és határidőre
- zárthelyi dolgozat

jeles: 90%-tól, jó: 75%-tól, közepes: 60%-tól, elégséges: 50%-tól; 50% alatt elégtelen

6. KÖTELEZŐ IRODALOM

1. Illyés S. (szerk.) (2000): Gyógypedagógiai alapismeretek. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest. ISBN: 963-7155-28-7
2. Gordosné Sz. A. (2004): Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

7. AJÁNLOTT IRODALOM

1. Gordosné Sz. A. (szerk.) (2004): Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia. Medicina, Budapest.
2. Kálmán Zs. - Könczei Gy. (2002): A Taigetosztól az esélyegyenlőségig. Osiris, Budapest.

8. EGYÉB INFORMÁCIÓK

Az oktató elérhetősége: borza.beata@ped.unideb.hu

Debrecen, 2025. szeptember 1.

.....

A kurzussal és a követelmények teljesítésével kapcsolatos kérdésekben a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, valamint a Debreceni Egyetem Etikai Kódexe az irányadók.